

«Η ανάδειξη σημείων ιστορικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος του Νομού Πρέβεζας, μέσα από το τριήμερο πρόγραμμα Λούρος – Ζηρός – Αμβρακικός του ΚΠΕ Φιλιππιάδας»

Νάστου Μαριάννα, Υπεύθυνη ΚΠΕ Φιλιππιάδας, **Ντάκουλας Ευάγγελος**, Αναπ. Υπεύθυνος ΚΠΕ Φιλιππιάδας, **Σκαμνέλος Χρήστος**, Μέλος Π.Ο. ΚΠΕ Φιλιππιάδας, **Βασδέκης Μιχάλης**, Μέλος Π.Ο. ΚΠΕ Φιλιππιάδας, **Χαριτοπούλου Μαρία**, Μέλος Π.Ο. ΚΠΕ Φιλιππιάδας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην περιοχή του Νομού Πρέβεζας ο τουρισμός δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος. Μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη συναντάμε στις παραθαλάσσιες περιοχές όπου κυρίως επικρατεί ο φθηνός, μαζικός τουρισμός. Οι περιοχές που προβάλλονται μέσα από τα προγράμματα του ΚΠΕ Φιλιππιάδας, όπως τα σπάνιας ομορφιάς οικοσυστήματα του Λούρου Ποταμού, της λίμνης του Ζηρού και του Αμβρακικού κόλπου, των αρχαίων μνημείων (Ρωμαϊκό υδραγωγείο, Νικόπολη, Μονή Παντάνασσας, Σπήλαιο Ασπροχάλικου, Κοκκινοπηλός κτλ) είναι σημεία τα οποία δεν έχουν επηρεαστεί ακόμα από τις ανθρώπινες επεμβάσεις και ως εκ τούτου μπορούμε να αναπτύξουμε οικοτουρισμό ή τουριστικές επιχειρήσεις μικρής κλίμακας. Το πρόγραμμα «Λούρος, Ζηρός, Αμβρακικός» δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να μελετήσουν τρία διαφορετικά υδάτινα οικοσυστήματα και τα χαρακτηριστικά τους. Οι μαθητές επισκέπτονται ποτάμιο οικοσύστημα, δύο λιμναία οικοσυστήματα και εκβολές. Παρακολουθούν τον ποταμό Λούρο από τις πηγές του (άνω ρους), τη διαδρομή του (μέσος ρους) καθώς και τις εκβολές του (κάτω ρους), μελετώντας τις αλλαγές του και τις αλλαγές τις οποίες επιφέρει στο τοπίο.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΚΠΕ και Αειφόρος Τουρισμός

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Υδάτινα Οικοσυστήματα, Λούρος ποταμός, Λίμνη Ζηρού, Αμβρακικός κόλπος, Νερό

ΕΠΙΛΟΓΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το νερό είναι βασικό συστατικό της φύσης. Είναι φυσικός πόρος, καλύπτει βασικές ανάγκες όλων των ζωντανών οργανισμών, αποτελεί ζωτικό παράγοντα των παγκόσμιων οικοσυστημάτων και είναι παράγοντας κλειδί για την ανάπτυξη. Αν και πρόκειται για μια απλή χημική ένωση, δεν υπάρχει ζωή χωρίς αυτό. Η σημασία του

νερού για τη ζωή και ως συστατικού του παγκόσμιου οικοσυστήματος γίνεται συνεχώς σαφέστερη.

Το πρόγραμμα «Λούρος, Ζηρός, Αμβρακικός» δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να μελετήσουν τρία διαφορετικά υδάτινα οικοσυστήματα και τα χαρακτηριστικά τους. Οι μαθητές επισκέπτονται ποτάμιο οικοσύστημα, δύο λιμναία οικοσυστήματα και εκβολές. Παρακολουθούν τον ποταμό Λούρο από τις πηγές του (άνω ρους), τη διαδρομή του (μέσος ρους) καθώς και τις εκβολές του (κάτω ρους), μελετώντας τις αλλαγές του και τις αλλαγές τις οποίες επιφέρει στο τοπίο.

Παράλληλα μέσω του προγράμματος αυτού δίνεται η ευκαιρία στους συμμετέχοντες να γνωρίσουν το μεγαλύτερο τμήμα του Νομού Πρέβεζας και συγκεκριμένα φυσικά οικοσυστήματα ιδιαίτερης σημασίας και φυσικής ομορφιάς. Πρόκειται για τοπία που δεν είναι ιδιαίτερα γνωστά και με το πρόγραμμά μας προβάλλονται και αναδεικνύεται η σημασία τους.

Ξεκινώντας το εκπαιδευτικό πρόγραμμα επισκεπτόμαστε τις πηγές του Λούρου Ποταμού στην περιοχή Τέροβο όπου υπάρχει και η ομώνυμη μικρή λίμνη. Εκεί οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να μελετήσουν την ποιότητα των υδάτων, τα είδη βλάστησης και τα είδη πανίδας του οικοσυστήματος Λίμνης Τερόβου-πηγών ποταμού Λούρου. Στη συνέχεια παρακολουθούμε τον άνω και μέσω ρου του ποταμού Λούρου, μελετώντας την ποιότητα των νερών του, σε μια περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (περιοχή Πλατανάκια), με ειδικό φύλλο εργασίας οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να κάνουν μετρήσεις και συγκρίσεις δεδομένων -σε τρεις σταθμούς- τα οποία συλλέγουν σε ομάδες μελέτης.

Επόμενος σταθμός του προγράμματος είναι η Λίμνη Ζηρού η οποία αποτελεί έναν υγροβιότοπο σπάνιας ομορφιάς και μεγάλου οικολογικού ενδιαφέροντος. Αναφερόμαστε στους υπόγειους δρόμους του νερού και στα κοινά χαρακτηριστικά των υδάτινων αυτών οικοσυστημάτων καθώς και στους κοινούς υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες οι οποίοι τα ενώνουν. Στην περιοχή Λίμνης Ζηρού, όπου και στεγάζεται το ΚΠΕ Φιλιπιάδας, οι μαθητικές ομάδες έχουν τη ευκαιρία να μελετήσουν τέσσερα διαφορετικά δασικά οικοσυστήματα (παραλίμνιο δάσος, δρυοδάσος, δάσος κωνοφόρων και μεικτό δάσος φυλλοβόλων και μακίας βλάστησης) τα οποία βρίσκονται στις όχθες της λίμνης Ζηρού. Επίσης έχουν την ευκαιρία να μελετήσουν διαπλάσεις νερόφραζων οι οποίοι απαντώνται δίπλα στις όχθες της λίμνης. Στο παρακείμενο δρυοδάσος Ζηρού δίνεται η ευκαιρία για παρατήρηση και μελέτη πολλών ειδών μανιταριών. Οι σαπροφυτικοί αυτοί οργανισμοί μελετώνται ως παράγοντες ανακύκλωσης υλικών του δασικού οικοσυστήματος και γίνεται αναφορά στη σημασία των αποικοδομητών για τη λειτουργία των οικοσυστημάτων και τη ροή ενέργειας στη φύση. Συνεχίζοντας το πρόγραμμα ακολουθούμε τη ροή του Λούρου ποταμού έως τις εκβολές του στον σημαντικότερο υγροβιότοπο του Αμβρακικού. Στον τελευταίο σταθμό της εκπαιδευτικής επίσκεψης οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν τις εκβολές ενός ποταμού, να διαπιστώσουν διαφορές στις φυσικοχημικές παραμέτρους, να παρατηρήσουν σπάνια είδη ορνιθοπανίδας και να μελετήσουν την ανθρώπινη παρέμβαση στον χώρο.

Η εκπαιδευτική προσέγγιση των υγροτοπικών αυτών οικοσυστημάτων προσφέρει την δυνατότητα μελέτης όλων των παραμέτρων που αφορούν το νερό μέσα από βιωματική προσέγγιση. Η δυνατότητα άμεσης

πρόσβασης στην λίμνη, τον ποταμό, και την θάλασσα, με τα ιδιαίτερα οικοσυστήματα τους, τα μοναδικά παραλίμνια και παραποτάμια δάση, προσφέρονται για παρατήρηση, έρευνα και δραστηριότητες πεδίου.

Κατά την διάρκεια της πορείας του εκπαιδευτικού τριημέρου μελετούμε τις ανθρωπογενείς παρεμβάσεις και τις επιπτώσεις που έχουν αυτές τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά στα οικοσυστήματα και τα συνδέουμε με την αιφορική διαχείριση των υδάτων και των περιοχών όπου αυτά ανήκουν καθώς και με τους αρμόδιους φορείς οι οποίοι έχουν την ευθύνη διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και περιοχών φυσικού κάλλους.

ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι μαθητές:

- Να συνειδητοποιήσουν την αξία του νερού.
- Να μελετήσουν τα διαφορετικά υδάτινα οικοσυστήματα και τα χαρακτηριστικά τους.
- Να κατανοήσουν τον κύκλο του νερού στην οικόσφαιρα.
- Να γνωρίσουν την έννοια της αιφορίας γενικότερα, και της αιφορικής διαχείρισης των υδάτινων οικοσυστημάτων ειδικότερα.
- Να διαμορφώσουν θετική στάση και υπεύθυνη συμπεριφορά απέναντι στο περιβάλλον.
- Να γνωρίσουν τα προβλήματα που έχουν σχέση με τις χρήσεις του νερού της περιοχής και να μπορούν ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες να δρουν μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες
- Να διερευνήσουν μέσα από την επιτόπια καταγραφή τους κινδύνους και τα προβλήματα που απειλούν τα υδάτινα συστήματα της περιοχής.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες στο να παρατηρούν, να μετρούν, να καταγράφουν, και να ταξινομούν τα είδη χλωρίδας, πανίδας των οικοσυστημάτων καθώς και να ελέγχουν τις φυσικοχημικές παραμέτρους του νερού.

ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η ΛΙΜΝΗ ΖΗΡΟΥ

Αποτελεί ένα σημαντικό οικοσύστημα ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Το όνομα της λίμνης ‘‘Ζηρός’’ έχει Σλαβική προέλευση (Ozero σημαίνει λίμνη στα Ρωσικά, Σέρβικα κλπ). Πρόκειται για σημαντικό αξιοθέατο σχετικά άγνωστο καθώς δεν έχει σημανθεί στους τουριστικούς χάρτες, με κλίμακα κάτω τού 1:300.000. Στα νερά της λίμνης Ζηρού απαντώνται τρία ενδημικά είδη ψαριών: Μουστακάτο ή Στροσίδι (*Luciobarbus albanicus*), Ποταμοκέφαλο Πελοποννήσου (*Squalius peloponnensis*) και Λιάρα (*Telestes pleurobipunctatus*). Επιλέον έχει αναφερθεί και η ύπαρξη ενός ξενικού είδους, του χορτοφάγου κυπρίνου (*Ctenopharyngodon idella*) που έχει εισαχθεί από την Ασία και η κατανομή του εκτείνεται σε όλη την Ευρώπη.

Η Λίμνη Ζηρού επικοινωνεί με το οικοσύστημα του Ποταμού Λούρου. Στο παρελθόν, η λίμνη αποτελούσε λιμναίο σπήλαιο, του οποίου η οροφή κατέρρευσε πριν 10.000 χρόνια. Το μεγαλύτερο βάθος της φτάνει τα 56 μέτρα, και η έκτασή της ανέρχεται στα 470 στρέμματα ενώ βρίσκεται σε ύψος 60 μ. πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας.

Πρόκειται για ένα καρστικό οικοσύστημα το οποίο λόγω της απομόνωσης του, της υψηλής διαύγειας, του μεγάλου βάθους και της χαμηλής ανθρωπογενούς πίεσης που δέχεται, χαρακτηρίζεται ως ολιγοτροφικό. Η νότια όχθη της λίμνης καταλήγει σταδιακά σε ρηχή αμμουδιά ενώ η αντίπερα όχθη της καταλήγει σε απότομα βράχια. Η θερμοκρασία του νερού κυμαίνεται χειμώνα καλοκαίρι από 9,60 C – 21,20 C. Τα νερά της είναι γλυκά με αδύναμη άωση, και η κολύμβηση είναι επικίνδυνη

Ιστορία της περιοχής Ζηρού: Στις όχθες αυτής της λίμνης χτίστηκε, από Αυστριακούς αρχιτέκτονες, το 1950-1955, η ‘‘Παιδόπολη του Ζηρού’’ (‘‘Ζηρόπολη’’), στην οποία βρήκαν καταφύγιο ορφανά παιδιά του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου και του Εμφυλίου Πολέμου, με πρωτοβουλία της τότε Βασίλισσας Φρειδερίκης. Από το 1955 μέχρι το 1975 η Ζηρόπολη ήταν σημαντικός εκπαιδευτικός, πολιτιστικός και οικονομικός πυρήνας της περιοχής. Το 1965, πολλά λιθόκτιστα κτίρια καταστράφηκαν και η πόλη πέρασε σε παρακμή εξ αιτίας ισχυρού σεισμού. Το 2000, ο δασολόγος εργολάβος κ. Ευάγγελος Σκάρπος, παρέδωσε έτοιμο το οικολογικό πεζοπορικό μονοπάτι που κυκλικά οδηγεί στο λόφο πάνω από τη λίμνη Ζηρού και σήμερα δεν βρίσκεται σε καλή κατάσταση. Οι τυχόν μελλοντικές παρεμβάσεις στο χώρο οφείλουν να σεβαστούν την ιστορία της περιοχής, την ευαισθησία και μοναδικότητα του οικοσυστήματος και να λάβουν υπόψη τυχόν αλλοιώσεις του φυσικού περιβάλλοντος. Πρέπει να είναι παρεμβάσεις στα πλαίσια αντοχής του οικοσυστήματος και με την επιφύλαξη ενδεχόμενης μελλοντικής ρύπανσης.

Η μοναδική φυσική ομορφιά του τοπίου που περιγράφηκε παραπάνω προσεγγίζεται από το τριήμερο πρόγραμμα του ΚΠΕ Φιλιπιάδας με τίτλο «Λούρος-Ζηρός-Αμβρακικός» αλλά και από το μονοήμερο με θέμα: «Η παρέα του Νερού στη Λίμνη του Ζηρού», δίνοντας τη δυνατότητα σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και ομάδες ενηλίκων οι οποίοι συμμετέχουν στις δράσεις του ΚΠΕ, να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά είδη χλωρίδας και πανίδας της περιοχής, την ιστορία της Λίμνης,

την ιστορία της παλαιάς Παιδόπολης Αγ. Αλέξανδρος στις ανακαινισμένες εγκαταστάσεις της οποίας στεγάζεται το ΚΠΕ.

Στα πλαίσια του τριήμερου προγράμματος αλλά και του μονοήμερου που προαναφέρθηκε επισκεπτόμαστε τον αρχαιολογικό χώρο του Ρωμαϊκού υδραγωγείου και το νερόμυλο πηγών Αγίου Γεωργίου.

ΤΟ ΡΩΜΑΙΚΟ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ

Είναι ένα θαυμαστό έργο αρχαίας τεχνολογίας. Πρόκειται για μια υπερκατασκευή μήκους 50χλμ. Με αυτή την υπερκατασκευή, υδροδοτήθηκε από απόσταση 50 χλμ, η αρχαία Νικόπολη (με πληθυσμό 150.000 κατ.) από τις πηγές του Λούρου ποταμού στον Άγιο Γεώργιο Πρέβεζας. Οι συμμετέχοντες στα προγράμματα του ΚΠΕ έχουν τη δυνατότητα να περάσουν κάτω από τις εντυπωσιακές πεσσοστοιχίες του Υδραγωγείου και να θαυμάσουν το θαυμαστό αυτό έργο. Στη συνέχεια έχουν τη δυνατότητα να επισκεφτούν και να μελετήσουν (κάνοντας αναλύσεις καθαρότητας με βαλιτσάκι ανάλυσης νερού) τον ποταμό Λούρο ο οποίος στο σημείο αυτό βρίσκεται στον μέσο ρου του ελέγχοντας παράλληλα και να κάνουν συγκρίσεις με τα νερά των πηγών του Αγίου Γεωργίου, τα οποία κυλούν στις πλαγίες του λόφου δίπλα στο Ρωμαϊκό Υδραγωγείο.

Το συγκεκριμένο τοπίο είναι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και μέσα από τις εκπαιδευτικές επισκέψεις των προγραμμάτων μας δίνουμε τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να γνωρίσουν περιοχές οι οποίες γενικότερα είναι άγνωστες και να μελετήσουν πτυχές της ιστορίας τους.

Αρχικά η ύδρευση της Νικόπολης υπολογίζεται ότι γινόταν από τις εκβολές του Λούρου ποταμού (με βαρέλια), από τοπικές μικρές πηγές και φυσικά από πολλά πηγάδια. Όμως οι ανάγκες της νέας πόλης σε νερό ήταν τεράστιες. Έτσι δόθηκε η εντολή από τον Οκταβιανό Αύγουστο και σταδιακά κατασκευάστηκε ένα εντυπωσιακό και κολοσσιαίο έργο, με το οποίο μεταφέρθηκε άφθονο νερό από τις πηγές Β του Λούρου ποταμού που βρίσκονται στο χωριό Άγιος Γεώργιος Πρέβεζας, στην Νικόπολη. Το μεγαλειώδες αυτό έργο έχει μήκος 45-50 Km και αποτελείται από εναλλασσόμενα συστήματα εναέριου υδραγωγείου με αψίδες, από σήραγγα στο βουνό, δίπλα στο σύγχρονο φράγμα της ΔΕΗ, και επίγεια συστήματα αυλακοσωλήνων. Υπολογίζεται ότι η κατασκευή του Ρωμαϊκού Υδραγωγείου Νικοπόλεως κράτησε 30 χρόνια και συνεπώς πρέπει να παραδόθηκε σε χρήση την περίοδο που γεννήθηκε ο Ιησούς Χριστός, ενώ κατά τις πλέον απαισιόδοξες απόψεις, πρέπει να αποπερατώθηκε στο δεύτερο ήμισυ του 2ου μΧ αιώνα (150-200 μΧ). Δυστυχώς δεν είναι διαθέσιμα γραπτά κείμενα σχετικά με το μεγαλειώδες αυτό έργο. Σημείωση: Ο Ποταμός Λούρος βασικά αποτελεί συλλογή υδάτων του όρους Τόμαρος (Ολύτσικας) Ιωαννίνων, του Ξηροβουνίου Αρτας, των Ορέων Κασσώπης και των ορέων Βαλαωρίτη Λούρου. Οι πηγές του είναι τρεις: Πηγές Α: Τέροβο. Πηγές Β: Άγιος Γεώργιος Πρέβεζας. Πηγές Γ: Αναβρυστικά Λούρου Πρέβεζας. Παλαιότερα (1912) όλος ο Λούρος ποταμός από τις εκβολές του έως τη Φιλιπιάδα ήταν πλωτός και μάλιστα υπάρχουν φωτογραφίες βαρκών που μεταφέρουν πολεμοφόδια κατά τον

πόλεμο απελευθέρωσης της Ηπείρου από τους Οθωμανούς (λεύκωμα Νίκου Καράμπελα, έκδοση 1996). Στις μέρες μας ο Λούρος αποτελεί πρότυπο ρυπασμένου ποταμού και αυτό αποτελεί αντικίνητρο για ανάπτυξη των αθλημάτων Rafting και Kayak. (Γκούβας, Χ., 2009)

Με το τριήμερο πρόγραμμά μας επισκεπτόμαστε ακόμη τις πηγές του Λούρου στην περιοχή του Τερόβου. Μια μικρή καταγάλανη Λίμνη με διαυγή νερά και πλατάνια στις όχθες της φιλοξενεί εκπαιδευτικές δραστηριότητες, δραστηριότητες ανάλυσης και σύγκρισης υδάτων. Οι μετρήσεις γίνονται στους τρεις ακόλουθους σταθμούς:

1. Τα νερά στις πηγές του ποταμού Λούρου (Λίμνη Τερόβου),
2. Τα νερά στον μέσο ρου του ποταμού Λούρου (περιοχή Πλατανάκια και περιοχή Ρωμαϊκού Υδραγωγείου) και
3. Τα νερά στις εκβολές (κάτω ρους) του ποταμού Λούρου στον Αμβρακικό κόλπο.

ΔΕΛΤΑ ΛΟΥΡΟΥ ΚΑΙ ΑΡΑΧΘΟΥ

Η περιοχή είναι ένα σύνθετο οικοσύστημα που αποτελείται από το διπλό δέλτα των ποταμών Λούρου και Αράχθου, ένα σύστημα λιμνοθαλασσών που συνίσταται από τρεις μεγάλες λιμνοθάλασσες (Ροδιά, Τσουκαλιό, Λογαρού) και μερικές μικρότερες, καθώς και από μία θαλάσσια ζώνη που τις περιβάλλει. Τα δέλτα καλύπτουν συνολικά έκταση περίπου 450 km². Η συνολική έκταση των λιμνοθαλασσών είναι περίπου 64 km². Η περιοχή χαρακτηρίζεται από ποικιλότητα οικοτόπων. Εδώ απαντώνται πυκνές και εκτεταμένες κοινωνίες καλαμώνων (*Phragmitetum*) οι οποίες καλύπτουν το 10% του χερσαίου τμήματος της περιοχής και μπορούν να διαφοροποιηθούν σε ένα μεγάλο τμήμα κατά μήκος του Λούρου και σε πολλά μικρότερα στα ανατολικά. Κοντά στις ζώνες των καλαμώνων υπάρχουν συστάδες του *Scirpetum maritimi* καθώς επίσης και περιοχές με *Nymphaea alba* και *Iris pseudacorus*. Οι συστάδες των δασών στοάς που έχουν απομείνει στο διπλό δέλτα Λούρου και Άραχθου καλύπτουν έκταση μόνο 2,5 km². Η μακκία βλάστηση καλύπτει 21 km² και αναπτύσσεται κυρίως στους γύρω λόφους. Το μόνο πραγματικά αειθαλές δάσος αναπτύσσεται στη χερσόνησο της Κορωνησίας, ενώ οι τελευταίες συστάδες του φυλλοβόλου δάσους που έχουν απομείνει βρίσκονται στα βορειανατολικά του λόφου Μαυροβούνι. Το δάσος αυτό ανήκει στη φυτοκοινωνία *Coccifero-Carpinetum*. <http://www.preveza.gr>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Ο τουρισμός σε μια περιοχή μπορεί να έχει θετικές και αρνητικές επιδράσεις. Αυτό εξαρτάται από το είδος του τουρισμού που αναπτύσσεται τον τρόπο που προσεγγίζουν οι ντόπιοι έννοιες όπως χρήμα, περιβάλλον, αειφορία κτλ., αλλά και τα μέτρα που έχει θεσπίσει η πολιτεία καθώς και την δυνατότητα ή την θέληση να εφαρμόσει αυτά τα μέτρα.

Οι θετικές επιδράσεις είναι κυρίως οικονομικές διότι δημιουργούνται θέσεις εργασίας και μπορούν τα τοπικά προϊόντα να βρουν καταναλωτές τόσο στην ίδια

περιοχή όσο και να προβληθούν από τους τουρίστες στις περιοχές που αυτοί διαμένουν. Επίσης πολλές αλλαγές μπορεί να επιφέρει στην ανταλλαγή απόψεων και διάδοσης της κουλτούρας ενός τόπου άλλα και απορρόφηση στοιχείων από τους τουρίστες που βοηθούν την τοπική κοινότητα να προσαρμοστεί καλύτερα στο παγκόσμιο περιβάλλον. Επίσης μπορεί να έχει θετική επίδραση στην αρχιτεκτονική ενός τόπου(αναστύλωση και διατήρηση) ως στοιχείο που ελκύει τουρίστες και το ίδιο μπορεί να συμβεί σε παραδοσιακά έθιμα, διατροφή κτλ.

Οι αρνητικές επιδράσεις του τουρισμού μπορεί να είναι πολυεπίπεδες και να επιδράσουν στην κοινωνία και στις κοινωνικές σχέσεις, αλλά κυρίως να έχει αρνητικές επιδράσεις στο περιβάλλον. Οι ανάγκες και οι συνήθειες των τουριστών μπορεί να επιβάλουν αλλαγές στην δόμηση και στις δημόσιες υποδομές οι οποίες επιδρούν στον χαρακτήρα των μικρών κυρίως περιοχών.

Στην περιοχή του Νομού Πρέβεζας ο τουρισμός δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος. Μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη συναντάμε στις παραθαλάσσιες περιοχές και κυρίως επικρατεί ο φθηνός , μαζικός τουρισμός. Οι περιοχές που προβάλλονται μέσα από τα προγράμματα του ΚΠΕ Φιλιπιάδας, όπως τα σπάνιας ομορφιάς οικοσυστήματα του Λούρου Ποταμού, της λίμνης του Ζηρού και του Αμβρακικού κόλπου, των αρχαίων μνημείων(Ρωμαϊκό υδραγωγείο. Νικόπολη, Μονή Παντάνασσας, Σπήλαιο Ασπρογάλικου, Κοκκινοπηλός κτλ) είναι σημεία τα όποια δεν έχουν επηρεαστεί ακόμα από τις ανθρώπινες επεμβάσεις και ως εκ τούτου μπορούμε να αναπτύξουμε οικοτουριστικές μορφές ή τουριστικές επιχειρήσεις μικρής κλίμακας.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χαράλαμπος Γκούβας, 2009, "Η Ιστορία του Νομού Πρέβεζας".

Ιστοσελίδα «Οδυσσέας» Υπουργείου Πολιτισμού: «Ρωμαϊκό Υδραγωγείο Νικόπολης».

Μιλένα Μπαχαρνίκου: «Ρωμαϊκό Υδραγωγείο Νικόπολης».

Λεύκωμα Νίκου Καράμπελα, έκδοση 1996

<http://www.hellenica.de/Griechenland/Geo/GR>

<http://el.wikipedia.org>

<http://www.preveza.gr>